

EINDHOVEN

Gemeente Eindhoven

gemeente Eindhoven
Economie & Cultuur, Economische Zaken en
Arbeidsmarkt
Van Erna Polimac
Kamer S.C
Telefoon
6 september 2016

Memo

Betreft: Vluchtelingen en Werk

In november 2015 is in Eindhoven een pilot 'statushouders en werk' gestart. Inmiddels is niet alleen de terminologie verschoven van statushouder naar vergunninghouder, ook is in de aanpak rondom tewerkstelling van vergunninghouders een verschuiving op te merken.

In een notendop kan gezegd worden dat door de pilot veel is geleerd. De Eindhovense netwerken zijn geactiveerd op dit vraagstuk en er is een intensieve samenwerking vormgegeven met bestaande partners. Hieruit zijn de volgende resultaten te herleiden.

Binnen de eigen organisatie

Binnen de eigen organisatie, Gemeente Eindhoven, wordt het goede voorbeeld gegeven en worden 5 tot 10 stage plekken aangeboden aan vergunninghouders. Een eerste match is op de ICT afdeling al ontstaan en de verwachting is dat de overige plekken op zeer korte termijn ook opgevuld zijn, dit naar aanleiding van een kennismakingsmarathon tussen vergunninghouders en ambtenaren.

Verder n.a.v. pilot

Daarnaast zijn er 3 vergunninghouders naar aanleiding van de pilot aan de slag bij werkgevers uit de stad en regio en lopen er 8 vergunninghouders stage/mee bij verscheidene bedrijven en organisaties.

In totaal zijn er vijftig hoogopgeleide vergunninghouders in beeld en een groep niet hoog opgeleide vergunninghouders. Deze laatste groep viel buiten de insteek van de pilot, maar moeten net zo goed aan werk worden geholpen.

We zien dus veel winst n.a.v. het traject dat maar een half jaar duurde, maar wel een verandering in mentaliteit teweeg bracht en inzicht in wat werkt voor deze doelgroep.

Chronologisch gezien is het volgende op te merken

1. *Kennis en kunde van vergunninghouders niet in beeld*

Kijkend naar de vraag naar personeel in de regio is de initiële keuze voor een focus op hoogopgeleide technische vergunninghouders een zeer verdedigbare. Toch bleek al snel dat een dermate specifieke focusgroep een zeer belangrijk probleem blootlegde. Er

moest, zo snel mogelijk al in het asielzoekerscentrum, geselecteerd kunnen worden op kennis en kunde van de vergunninghouders. De overdracht van gegevens over vergunninghouders tussen COA en gemeenten bleek grove gebreken te hebben op dit vlak. Daarbij heeft de jarenlange houding van 'eerst taal en inburgering en dan de rest' een afwachtende houding gecreëerd bij betrokken instellingen. Daardoor was informatie over kennis en kunde van vergunninghouders (en het onderwerp werk zelf) een blinde vlek geworden voor veel betrokken instellingen.

Een van de lessen uit de pilot is daarmee dus dat de vergunninghouders, bij zowel COA als gemeenten, zo vroeg mogelijk in beeld moeten worden gebracht op arbeidspotentieel. In Eindhoven gaan de participatie specialisten van het Sociaal Domein dit jaar nog de nieuwkomers van voor 2016 in kaart brengen, op deze manier krijgen bestaande ingezetene een evenredige kans om ook aan het werk te komen op basis van ervaring en talent.

2. Directe match verliep moeizaam om verschillende redenen

- In eerste instantie bleek er een gebrek aan informatie te bestaan over het tewerkstellen van vergunninghouders bij werkgevers. Werkgevers waren bang voor het overtreden van wet- en regelgeving, waarbij berichtgeving in de media over de vluchtelingenstroom ook een bepaald sentiment opriep. In de regio is hard gewerkt aan een ommezwaai op dit vlak door middel van voorlichting en het faciliteren van kennismakingen tussen werkgevers en vergunninghouders. Er is inmiddels een groot werkgeversnetwerk ontstaan wat met groot enthousiasme ook vergunninghouders ziet als potentiële medewerkers.

- Vergunninghouders worden vaak onder eenzelfde noemer weggezet, namelijk die van 'vluchteling'. Gemakshalve wordt daarbij vergeten dat vluchtelingen een verschillende afkomst kunnen hebben, uit andere culturen komen en niet allemaal dezelfde taal spreken. Eenzelfde aanpak en benadering zal daarom ook per afkomst verschillende resultaten genereren. Dit in combinatie met de ervaring uit de pilot dat zelfs de hoogopgeleide vergunninghouders, ongeacht afkomst, nog voorlichting nodig hebben over de Nederlandse arbeidsmarkt, werkcultuur en solliciteren maakt dat er goed nagedacht dient te worden over de voorlichting en begeleiding van de vergunninghouders. In de Eindhoven worden vergunninghouders individueel en groepsgewijs voorgelicht over werken in Nederland en alles wat daar bij komt kijken. Dit vindt in verschillende stadia plaats door participatiespecialisten van het Sociaal Domein, Vluchtelingenwerk, branche gerichte careerevents etc.

- Taal speelt bij het tewerkstellen van vergunninghouders in veel gevallen een sleutelrol. Bij functies voor hoogopgeleide technici/ict'ers is het vaak van belang dat Engels gesproken wordt. Kennis van de Nederlandse taal is dan enkel een pre. Betreft het echter een ander opleidingsniveau of een andere branche dan blijft kennis van de Nederlandse taal vaak een vereiste. Om er voor te zorgen dat dit niet en al te groot obstakel wordt en omdat participatie het leren van de taal bevordert zal worden ingezet op taalonderwijs in combinatie met werk.

3. Maatwerk kunnen bieden; projecten/aanpak

EINDHOVEN

In de pilot werd op vele vlakken gepioneerd op het onderwerp 'vluchtelingen en werk'. Om daarin kwaliteit te garanderen is ingezet op het aangaan van bepaalde projecten en aanpakken die aansluiten op de vraag van zowel de vergunninghouders als de werkgevers.

- Ondernemerschap; de term ondernemerschap moet gezien worden in de breedste zin van het woord. Concrete cijfers over vergunninghouders die een onderneming starten hebben we niet voorhanden. Echter kan uit culturele kenmerken en gedeelde competenties opgemaakt worden dat bijvoorbeeld de Syrische vergunninghouders een zeer ondernemende houding aannemen. Ze hebben ideeën voor ondernemingen, organiseren zich landelijk via apps etc. om elkaar bij te staan etc. Om dit verder aan te wakkeren zal ook specifiek ingezet gaan worden op ondernemerschap voor vergunninghouders.

Aandachtspunten

Over veel van de overige projecten en initiatieven is een en ander in de memo voor het werkbezoek uiteengezet. Om niet eenzelfde opsomming hier op te nemen kan daarvoor bijlage 1 geraadpleegd worden.

- Samenwerking met COA expliciet noemen vanwege de unieke Baanbalie. Dit is voorgekomen uit een samenwerking tussen gemeente Eindhoven en COA. Vluchtelingen kunnen bij deze Baanbalie terecht voor vragen over werk en scholing, maar kunnen ook meteen een cv achterlaten waarom zowel COA als gemeente dan zullen acteren.
- Niet eerder genoemd; Brainport Development. Brainport development heeft een raamwerk hoogopgeleide statushouders opgesteld. Dit raamwerk bestaat uit meerdere fase en Brainport Development gaat zich nu bezig houden met fase 0; het vooronderzoek bij werkgevers.
- Onderwijs; Fontys en Summa hebben beide aangegeven te willen kijken naar flexibilisering van hun onderwijs om passend onderwijs voor vergunninghouders (maar ook andere zij-instromers) mogelijk te maken. De UIA zou dat kunnen Kickstarten, maar ook zonder die subsidie wordt hier vervolgd aan gegeven. Eerste resultaten van die welwillend zijn het pre-bachelor jaar voor vluchteling studeren bij Fontys.
- Een van de belangrijkste spillen in het web, als het dit onderwerp betreft, is WIJeindhoven. De generalisten van WIJeindhoven zullen de vergunninghouder zo snel mogelijk. Er zijn plannen om er voor te zorgen dat vergunninghouders zo snel mogelijk in contact komen met hun generalist.
- 040werkt heeft toegezegd via hun netwerken in de regio een uitvraag te doen naar stageplekken, werkplekken en gewenste arbeidsprofielen

Vergunninghouders

De vergunninghouders die aan de slag gaan zijn indirect ambassadeurs voor de rest van de groep vluchtelingen maar een goede indruk van een vergunninghouder zorgt ook voor het verbreden van de draagkracht bij de Nederlandse bevolking en werkgevers.

EINDHOVEN

Uit een selectie van 8 á 10 vergunninghouders (al dan niet aan de slag) zal zeker een gewillige kandidaat naar voren komen.

Cijfers en feiten die context bieden bij bovenstaande

Dit jaar 580 taakstellers. Daar bovenop komen natuurlijk de vergunninghouders die al in Eindhoven woonden voor 2016 en daarbij zullen ook de vergunninghouders komen die er na 2016 komen wonen. Gezien het feit dat de migratiestromen in de wereld niet voorspelbaar zijn kan met geen zekerheid antwoord gegeven kan worden op de vraag of en hoe de vluchtelingen stroom naar Nederland zich zal ontwikkelen. Wel weten we, dat door gezinshereniging en de Europese afspraken er nog steeds een relatief grote hoeveelheid vluchtelingen naar Nederland zullen komen in de nabije toekomst. Dit betekent dat het onderwerp werk en vluchtelingen niet een eendagsvlug is, zeker als men wil garanderen dat het de huidige vluchtelingen anders vergaat dan de vluchtelingen uit de jaren 90.

Een nul meting is er niet omdat het natuurlijk een nieuwe groep vergunninghouders betreft, en met deze groepen is weinig tot geen ervaring. Enige houvast biedt het WRR rapport 'Geen tijd te verliezen' uit december 2015, waaruit blijkt dat 60% van de vluchtelingen die in de jaren 90 naar Nederland zijn gekomen werkloos is.